

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., ÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K., EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRISOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓIRODÁL: FRANC-UTCA 4.

Az éretlenek

Debrecen, december 19.

A forradalom kitörése, de különösen a forradalom győzelménél után fölrágyogott a szabdság napja, amelynek színes, meleg sugarai rávetődtek erre az ugaron hagyott magyar földre, a hőrtönei sötétségében fénytől elszokott magyar lelkekre. Az új, perzselő napsütésre kibújt a földből, a lelkekből minden kis palánta és nőni, tulhírtelen nőni kezdett s így sok palánta éretlen maradt.

Ilyen éretlen fölszökkenése volt a magyar léleknek a kommunizmus, a belsevizmus. És érdekes jelensége az éretlenség talákozásának, hogy az éretlen növény után az éretlen emberek kapkodtak legjobban. Éretlen fiatalok, akiknek legtöbbje tiszta fogalmával sem bír a kommunizmusnak, ma vad kommunistáknak ordítják magukat még azokkal szemben is, akiket ez eszméhez egy élet küzdelme, harca, szenvedése fűz. Ugy viselkednek az éretlen fejűek, akik fogalmaikat az orosz bolsevik forradalomról irt tudósításokban olvasott idegen szavakból merítették, mintha ők a szocializmuson felül akarnák Marx igazságait megvalósítani.

E köben megkötyagosodva aláaknázzák Magyarországot. Az entente szóval és tettel — ott van Oroszország példája — hangoztatja és megmutatja, hogy nem ismer nagyobb ellenséget, mint a kommunizmust. És ekkor előállanak hangos száju és üresfejű emberek, hogy ordítsák a kommunizmust és tüntetnek Budapesten a kommunizmus nevében, amikor Budapesten francia megszállás van és amikor látniuk, szenvedniük, hogy még kommunizmus nélkül sem áll szóba velünk az entente.

Megmondták Németországnak a fegyverszüneti feltételek közlésekor, hogy minden föltétel alapja az, hogy ők bolsevik Németországgal nem állanak szóba. Hát szabad nekünk most játszani kommunistát, bolsevikit? Nem első kötelességünk-e minden olyan szint távoltartani magunktól, amire nem szívesen néz az entente? Nem legelső kötelességünk-e összetartani, egységesnek mutatkozni és vigyázni minden szavunkra, tetteinkre, gondolatunkra, hogy össze ne ütközzünk a legyőzőink akaratával?

Előbb mentjük meg magunkat, országunkat, Magyarországot, azután majd beleilleszhetnek a világokat egyesítő gondolatokba. Most nincs és nem lehet e pillanatban senki sem kommunista, vagy bolsevik, csak demokrata és magyar.

A kormány nem üríti ki Kolozsvárt

A fegyverszüneti bizottság passzív rezisztenciára készül

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma reggel olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány utasította az erdélyi főkormánybiztost és a katonai hatóságokat, hogy ürítsék ki Kolozsvárt. Ez a hír nem felel meg a valóságnak.

A kormány — mint értesülünk — a tegnapi este megtartott minisztertanácson foglalkozott a román megszálló csapatok parancsnokának azzal a kívánságával, hogy Kolozsvár városát és környékét, ezenfelül 26 vármegyét ktonailag ki kell üríteniük. A minisztertanács elhatározta, hogy megtagadja a román parancsnoknak ezt a kívánságát, mert ez követelés ellenkezik a belgrádi fegyverszünet megállapodásaival. Károlyi Mihály miniszterelnök a minisztertanácsnak ezt a határozatát közölni fogja V y x alezredessel, a Budapesten tartózkodó francia különítmény parancsnokával és hangsúlyozza, hogy a román parancsnoknak ez a kívánsága jogellenes és a magyar kormány nem hajlandó azt teljesíteni. A kormány nem is fogja kiüríteni Kolozsvárt, legfeljebb arra figyelmezteti a magyar katonai csapatokat, hogy tartózkodjanak a román csapatokkal való minden összeütközéstől.

A fegyverszüneti bizottság le akar mondani Mackensen 80,000 katonáját nem szeretjük le

Budapesti tudósítónk táviratozza: A magyar fegyverszüneti bizottság egyik tagja egy hírlapíró előtt arról a lehetetlen helyzetről beszélt, melybe a magyar fegyverszüneti bizottságot a cseh és a román csapatok előnyomulása juttatta s a többek közt a következőket jelentette ki:

— A bizottság eddig mindenben a kormány utasításaihoz alkalmazkodott és ennek megfelelően a legudvariasabb és a legelőzékenyebb magatartást tanúsította az entente katonai bizottságával szemben, abban a reményben, hogy viszonzásul mi is némi előzékenységet fogunk kapni az entente részéről. Ez a remény azonban teljesen szétfoszlott, sőt oda jutottunk, hogy már átiratainkat és felszólalásainkat sem veszik figyelembe. Ilyen körülmények között megbízatásunkat képtelenek vagyunk tovább teljesíteni, működésünkre tulajdonképpen szükség nincsen. Szomszédos el-

lenségeink azt teszik, amit akarnak és szó sincsen róla, hogy a velünk való megállapodást respektálják. Így például a francia bizottság elrendelte, hogy minden külföldre irányított táviratot ellenőrizni fognak. Oda jutottunk, hogy gondolkodnunk kell azon, nem volna-e helyesebb a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedni és rábízni az entente bizottságára, hogy csinálja a dolgot úgy, ahogy akarja.

Csak mint jellemző tünetet említem fel, hogy a francia katonai bizottság magartása azóta vált feltűnően rideggé, amióta Mackensen lefegyvereztük és azóta léptek től lehetetlen követelésekkel a románok is. — Olyan színezete van a dolognak, mintha Mackensen érintetlen seregének jelenléte tartotta volna vissza őket. Hát rosszul itélik meg a helyzetet, mert Erdélyben még mindig 80,000 főnyi német katonaság áll, akiknek lefegyverzésében a jelen körülmények között mi aligha vehetünk tovább részt. Hogy ennek milyen következményei lehetnek, azt mondanom sem kell.

Debrecen, Nyíregyháza és Szeged megszállása küszöbén

Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormányt támogató pártokat a külpolitikai helyzet egyre jobban nyugtalanítja. A fegyverszüneti megállapodásokról immár meg lehet állapítani, hogy azokat a másik fél nem respektálja és a népjogok a beözönlő megszálló csapatok szabad prédájává válnak.

A kormányhoz közelálló köröknek a felfogását tükrözteti vissza az a nyilatkozat, a melyet beavatott helyről kaptunk és amely szerint az a kérdés, melyre a kormány az entente-től vár választ, azt is ki fogja emelni, hogy a magyar népköztársaság felszabadította magát a német nyomás alól és a franciákhoz s az angolokhoz fordul abban a feltevésben, hogy az entente a magyar népköztársaságnak ezt a politikáját a népjogok respektálásával fogja honorálni, mert eddig az entente részéről semmiféle történet, ami a magyar népköztársaságot megnyugtathatta volna az entente barátságos szándékai felől. Ellenkezőleg: mind nagyobb területekre szorítkozik a megszálló sereg és hír szerint Nyíregy-

URANIA

URANIA

URANIA

URANIA

A bostoni

APOLLO

APOLLO

A földalatti

szindikátus

szindikátus

szindikátus

szindikátus

háza, Debrecen és Szeged megszállása külső-ből van.

A románok Arad megye határán

Arad, december 19. Ma éjjel a Branyicskától Arad felé levő vasúti állomások Marosillyéről rövid hivatalos értesítést kaptak, amely szerint az éj folyamán a román csapatok a 607. számú vonattal elindultak és egészen az Aradvármegye határán levő *Sohorsnig* fognak a mai napon előnyomni.

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminisztérium sajtóosztálya közli az ország területén levő idegen csapatok helyzetéről:

Csehek: A Poprad és Igló környékén, valamint a Turóc völgyében álló cseh csapatok az előnyomulást nem folytatták. Pozsonytól északkeletre a helyzet változatlan.

Erdély: Kolozsvár katonai kiűritését elrendelték.

A többi határszélről új jelentés nem érkezett.

A körmöcbányai pénzverőgépek Budapesten vannak

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Ürmössy Kámán*, a körmöcbányai pénzverő hivatal igazgatója, aki a csehek elől Budapestre menekült, tegnap azt a telefonértesítést kapta, hogy a csehek 220 emberrel megszállták *Körmöcbányát*, két navig ott tartózkodtak és a pénzverő vezetését *Lehoczky Aurél* bányamérnökre bízták, aki Körmöcbányán a csehtőt nemzeti tanács titkára. *Lehoczky fogadalmat vett ki* az ott maradt 18 tisztviselőtől és 55 munkástól, hogy *mindenben állvetik magukat a csehtőt nemzeti tanács intézkedéseinek*. *Ürmössy Kálmán* meg azt az üzenetet hagyta a csehek, hogy *ne merészeljen az a székely Körmöcbányára jönni, mert agyonütik*. Az igazgató kijelentette, hogy a csehek úgy sem tudnak boldogulni a pénzverővel gépalkatrészek híján, mert *a tulajdonképeni verőgépek főbb alkatrészei itt vannak már*, de ő neki bizony vissza kell menni Körmöcbányára, bármennyire fenyegetik is, mert Budapesten nincs lakása és családjá is Körmöcbányán maradt.

A csehek erőszakosságai

Redsből jelentik: Napról-napra szaporodnak azok az önkénykedések, melyeket a csehek Znaim német lakosságával elkövetnek. Különösen a vasutasokkal szemben erőszakoskodnak, akik mindenkor hűségesen itartottak a német-osztrák ügy mellett. Sok vasutast elbocsátottak a szolgálatból, négyet pedig minden ok nélkül fogságba vetettek. Egész sereg német tisztviselőt elmozdítottak állásukból. A cseh-szlovák hatalmaskodásnak ez az elfajulása arra készítette a znaimi kerületi törvényszék bíróját karának és az állami gimnázium tanártestületének tagjait, hogy sztrájkba lépjenek. *Maresch József dr.*, az ottani *Narodni Vybor* szerkesztőségének tagja, akit a znaimi rendőrség élére állítottak, valóságos rémuralmat tart fenn.

Trieszt nemzetközi város, angol kormányzóval

Berlin, december 19. A Vossische Zeitung szerint a svájci lapok jelentik, hogy Amerika, Anglia és Franciaország a délszláv állam és Olaszország versengése miatt, *Triesztet angol kormányzó alatt nemzetközivé akarják tenni*.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

Véres zavargás Kolozsvárott

A csőceselék garázdálkodásának 4 halottja van

Kolozsvárról táviratozzák: Kolozsvár város tanácsa jelenti, hogy tegnap az esti órákban megtett minden intézkedést, hogy a városban tartózkodó székely katonaságot bevagyonirozzák s hogy a katonákat a legnagyobb rendben elszállítsák a városból.

Amikor a katonák a vasúthoz vezető egyik átjáró hidhoz értek, két román katona *kézigránátot dobott köztükük*. A székelyek a *kézigránatra sortűzzel feleltek*, mire a románok futásnak eredtek. Az egyiknek sikerült elmenekülnie, a másikat azonban elfogták s ez az ember *15 lövéstől találva*, összeesett és meghalt.

A lövések zajára nagy tömeg verődött össze a pályaudvar közelében és tüntetett a székely katonák mellett. A tömeg közé csőceselék is keveredett, amely kifosztotta az erdélyi pinceegylet nagy itafraktárát. A lerészegedett csőceselék lövöldözve bejárta az utcákat és garázdálkodásának többen áldozatul estek. Az első áldozatuk a honvédlaktanya előtt egy eselődleány és egy legény volt, akik a kaszárnya kapujában enyelegtek.

A tömeg ezután beljebb vonult a városba. A Monostori-uton a nagy lármára *Zeyk József* gróf huszárkapitány és nagybírtokos, aki nemrég tért vissza a haretérről, kinyitotta a földszinti lakásának ablakát és kinézett az utcára. Abban a pillanatban *fejbelőtték*. Megállapították, hogy a lövedék *dum-dum* volt, amely a kapitány arcát a felismerhetetlenségig összeroncsolta.

Később a városban helyreállt a nyugalom.

Elintézett válság Debrecen élelmezésének vezetésében

A Nemzeti Tanács és a közéletmezési bizottság a vezetőség mellett

Az utóbbi hetekben Debrecen közellátásának vezetőit olyan méltatlan támadások érték és egyesek vagy kisebb csoportok olyan erőszakos fellépésben megnyilvánult követelésekkel léptek föl, hogy a vezetők egészen elkedvetlenedtek s előbb a közellátási hivatal igazgatója, *ifj. Schwartz Vilmos*, majd a közéletmezési igazosztály vezetője, *Zöld József* tb. tanácsnok mondták le tisztségükről, illetve kérték fölmentésüket. *Zöld József* tb. tanácsnok elkedvetlenedésének oka volt még az is, hogy a város e legfontosabb igazosztályának tisztviselőit, munkaerőit folyton cseréltették és sokszor a legnagyobb és legfontosabb munkák közben aprólékos kis dolgok elintézésével kellett idejét eltöltenie. Mindezek mellett nem egyszer éreznie kellett rangbeli kisebbségét, aminek rossz következménye fontos előterjesztések nem megfelelő fogadtatásában és elintézésében ütközött ki.

A közéletmezési bizottság a legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomású mindkét lemondást és legutóbbi ülésén hosszasan tárgyalta a lemondások dolgát. A bizottság, amelynek minden tagja jól ismeri *Zöld József* és *ifj. Schwartz Vilmos* működését, megállapította, hogy *Zöld József és Schwartz Vilmos személye pótolhatatlan és nagy anyagi vesz-*

tesége volna a közéletmezésnek és a városnak magának, ha most, a legkritikusabb időben, e fontos pozíciókból távoznának.

A bizottság munkásképviselői és a Nemzeti Tanács tagjai az ügyet a sérelmekkel együtt a Nemzeti Tanács elé terjesztették, amelynek állásfoglalása nyomán tárgyaltak mindkét vezetővel s *rábírták őket, hogy lemondási szónaükuktól álljanak el*. A bizottság tegnap ismét ülést tartott és ezen hivatalosan is *fölkérték Zöld tanácsnokot és Schwartz igazgatót, hogy vezessék tovább az ügyeket*. Egyben a bizottság kijelentette ugy a maga, mint a Nemzeti Tanács részéről, hogy teljes mértékben, mindenben támogatják őket s minden alaptalan támadással szemben a legerélyesebben megvédik őket. A bizottság teljes mértékben méltányolta azt az idegölő, nehéz munkát, amelyet mindketten végeztek ezen a fontos és felelősségteljes helyen.

A közönségnek is nagy megnyugtatóására szolgál, hogy *Zöld József és Schwartz Vilmos* vezetik tovább a közéletmezés fontos ügyét, amelyet eddig annyi hozzáértéssel vezettek.

Szombaton kezdik osztani a segélyt a rokkantaknak, hadiözvegyeknek és hadiárvaiknak

A városi adóhivatal közli: A *hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik* a hadügyminiszter úr körrendelete alapján december hó 21-től december 31-ig felvehető *egyszeri segélyben* részesülnek. A segélyre igényt tarthatnak:

1. Az Országos Hadigondozó Hivatal utókezelő és egyéb intézeteiben elhelyezett, már felülvizsgált hadirokkantak.
2. A még nem felülvizsgált (rokkantát nem nyilvánított), utókezelő stb. intézetekben levő hadisérültek.
3. A rokkant házak helyi ellátási állományában levő rokkantak.
4. Katonai egészségügyi intézetekben (üdülőhelyeken stb.) ápolás alatt levő rokkantak.
5. Az 1—4. pontok alá nem eső minden olyan rokkant, aki katonai ellátásban (rokkantsági vagy rokkant házi nyugdíjban, sebesülési vagy személyi pótdíjban) részesül.
6. Felülvizsgálat után szabadságot, de katonai ellátást még nem élvező vagy orvosi bizonyítvány alapján üdülési szabadságon levő hadisérültek.
7. Hadiözvegyek.
8. Hadiárvaik közül azok a férfiak, akik életüknek 16. évét és azok a leányárvaik, akik életüknek 14. évét még nem töltötték be.

Rokkanti tisztok és egyenrangúak özvegyei és árvái erre az egyszeri segélyre nem tarthatnak igényt.

A segélyezés mérve:

Az 1—6. alatt megjelölt rokkantak részére egyenként 150 korona, az általuk eltartott családtagonként pedig 50 korona. Hadiözvegyek részére egyenként 150 korona és minden általuk eltartott s a 8. alatt meghatározott életkort még be nem töltött hadiárva után 50 korona, a 8. alatt meghatározott életkort még be nem töltött szülőtlén hadiárvaik részére fejenként 100 korona.

Az engedélyezett segélyösszegeket az 1—4. alatt felsoroltak részére az illető intézetek, ahol az igényjogosultak élelmezésben állanak.

Felhívattak az ezen segélyre igényjogosultak, hogy e hó 21-én, szombaton reggel 8 órától 1 óráig a városi közgyűlési termékben (bejárat a főkapun) igényjogosultságukat és személyazonosságukat igazoló okmányaikkal, segélyük felvétele végett jelentkezzenek.

A *jelentkezés sorrendje* a tolokodás elkerülése végett 4 csoportban, a következőkben történik:

december 21-én A—G betűig,
december 22-én H—M betűig,
december 23-án N—S betűig,
december 24-én Sz betűtől végig fognak
kifizettetni.

Az igényvagosultságot igazolják: 1. Ideiglenes segély-igazolvány. 2. Fizetési meghagyás a nyugdíjkiutalásról. 3. Szabadságolási igazolvány (rokkant-könyv). 4. A férj elhalálását igazoló hivatalos értesítés.

A személyazonosság igazolására a lakás-bejelentőlap bemutatandó.

Különösen figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek, hogy ezen segély csak ezen év végéig fizetetik ki s a jövő évben ilyen segélyek kifizetéséről a rendelet értelemben szó sem lehet.

Az olyan rokkantak, özvegyek és árvák, akik a jelenlegi viszonyokkal visszaélve, garázdálkodnak, fosztogatnak, rabolnak, vagy egyéb büncselekményeket követnek el, egyszerű segélyben nem részesíthetők.

oooooooooooooooooooooooooooo

A béketárgyalás előtt

Amerika békefeltételei

Rotterdam, december 19. A Daily News állítólag hiteles forrásból tudja, hogy az amerikai békekövetek a béketárgyaláson a következő álláspontot fogják képviselni:

1. A népek szövetségét föl kell venni a békeszerződésbe.

2. A tengerek szabadságát a szerződés egyik fő pontjává kell tenni, nehogy Amerika kénytelen legyen flottáját úgy kiépíteni, hogy az elég erős legyen a világ bármely flottájával szembenállni.

3. Németország jogos igényeit meg kell állapítani.

4. A tárgyalásokat bizalmasan kell folytatni.

5. A végleges határozatokat azonban nyilvánosságra kell hozni.

6. Valamennyi békekövetet egy új világ képviselőjének kell tekinteni, nem pedig győztesnek vagy legyőzöttnak.

Az amerikai képviselők követelni fogják, hogy Németországot vegyék fel a népszövetségbe.

A dán parlament Wilsonhoz

Kopenhága, december 19. Az országgyűlés mindkét kamarája elhatározta, hogy a következő táviratot intézi Wilson elnökhöz:

Dánia országos gyűlése szívből jövő üdvözetét küldi az önrendelkezési jog és a népszövetség lelkes harcosának. Reméljük, hogy sikerülni fog önnek, hogy nemes céljait elérje, és hogy a kis nemzeteknek egyenlő jogokat biztosít a nagyokéval s így megveti az igazságos és tartós béke biztos alapját.

Az amerikai sajtót informálják a béketárgyalások menetéről

Páris, december 19. Wilson elnök fogadta az amerikai sajtó képviselőit és kijelentette, hogy a béketárgyalások amerikai bizottságának egy albizottsága naponta fogadja a sajtót. Párisi benyomásairól azt mondta, hogy a fogadtatás, amelyben részesítették, csodálatos volt. El vagyok ragadtatva, — mondta — mert a párisi tömeg pillantásában ugyanazt az érzést láttam, amelyet én éreztem irányában. Annál mélyebben voltam megindulva, mert másról volt szó, mint az ujjongó nép szívéllyességének pillanatnyi megmozdulásáról.

Wilson nem megy Spanyolországba

Madrid, december 19. Wilson viszautasította a spanyol kormánynak azt a meghívását, hogy tegyen látogatást Spanyolországban, azonban annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Romanones mi-

niszterelnökkel találkozzék. Romanones tegnap Párisba utazott, hogy az angol és az olasz kormány képviselőivel, valamint a francia kormánnyal tanácskozzék.

Ki okozta a nagyobb pusztítást

Berlin, december 19. A Militär Wochenblatt a következőket írja:

Nyílt szó Wilson elnökhöz.

Ha önt körülviszik az elpusztított vidékeken, előbb ne csak a német vezérkarnak az elhatárolt zóna elpusztítására kiadott utasítását terjesztse elő, hanem az angol és a francia parancsnokságnak az egész nyugati frontra vonatkozó tüzérségi parancsait is. Ezekből kitétnik, hogy kinek a gránátjai hajtották végre a nagyobb pusztítást. Az egész világ előtt ismeretes, hogy Németországnak takarékoskodnia kellett a löszrel és átlag 100 ellenséges lövésre egy német lövéssel sem lehetett válaszolni.

Az esseni bányász-sztrájk

Essen, december 19. A bányászok radikális sztrájkmozgalma ujabban ismét több különböző bányára terjedt át. Az esseni munkás- és katonatanács előadása szerint egy kis bujtogató csoport tárnáról tárnára járt és erőszakkal kényszerítette a munkásokat, hogy sztrájkba álljanak. A munkás- és katonatanács elnöke elfogatta a főkolompókat, mire nagy embertömeg vonult a városháza elé, kiszabadította letartóztatott sztrájkvezéreket és helyettük a munkás- és katonatanács agjait fogta el, melynek elnökét bántalmazták. Az esseni katonatanács fegyveres karhatalmának sikerült a felzigatott tömeget lecsillapítani és rábírní, hogy sérelmeik orvoslása végett küldötteket válasszanak.

Foch sereggel támad a Spartacus-csoport ellen

Zürich, december 19. A Neue Züricher-Zeitung jelentése szerint Foch tábornagyot megbízták, hogy a német Spartacus-csoport ellen szükség esetén katonai intézkedéseket tegyen. Foch tábornagy a német határon folytatja a szövetséges csapatok összevonását.

A német munkás- és katonatanácsok a birodalmi gyűlésre ruházzák át a hatalmat

Bécs, december 19. Berlinből jelentik: A munkás- és katonatanácsok kongresszusa elhatározta, hogy az egész hatalmat a birodalmi gyűlésre ruházza át, úgy a törvényhozó, mint a végrehajtó hatalmat. A kormány fölött külön bizottság fogja gyakorolni az ellenőrzést.

Poincaré tölti az angol királyra

Berlin, december 19. A Deutsche Allgemeine Zeitung „Az angol király Párisban” cím alatt a következőket írja: A felköszöntő, mellyel Poincaré elnök György angol királyt legutóbbi párisi tartózkodása alatt üdvözölte, a Times november 30-iki száma szerint e szavakkal kezdődik:

— Felséged 1914. április 21-én — úgy, mint most — a francia nép hosszantartó ujjongásától üdvözölve, ebben a teremben emlékeztetett azokra az eseményekre, melyeket 10 év előtt a két ország kötött és ama szerencsekívánatokra válaszolta, melyeket Franciaország nevében Felségedhez intéztem, világotan fejtette ki az entente békés jellegét, amely ezekből az egyezményekből lassankint kifejlődött és most a két nagy nemzetet végleg egybekapcsolta a civilizáció és a haladás javára.

A Deutsche Allg. Ztg. erre megjegyzi: Az elnök jobban tette volna, ha nem emlékezett volna az angol király 1914. évi látogatására. Már az utalás az 1904-iki angol-francia marokkói egyezményre, amely flagráns megsértése az 1880. évi nemzetközi szerződésnek, egy komoly európai krízis oka volt, oly módon jellemzi a két ország viszonyát, amely nem állott szándékában. Mindenkinek emlékeztetésben van még, hogy sir Edward Grey akkor résztvett a franciaországi utazásban. A legnagyobb horderejű politikai kérdésekről volt szó. A háborúról és a békéről a legnagyobb titokban tárgyaltak. A legfontosabb kérdés, melyet akkor Párisban tárgyaltak, a triple entente kiépítése volt katonai téren. Ugyanekkor határozták el egy angol-orosz tengeri egyezmény létesítését. Arról volt szó, hogy előbb csak a katonai, illetve tengerészeti hatóságok között folynak a tárgyalások, hogy az érdekelte kormányoknak megadják a lehetőséget arra, hogy letagadják a politikai egyezmények létezését. — Hogy elfogadták-e és mennyiben fogadták el végül Londonban az akkor fogalmazott terveket, mindmáig ismeretlen.

Az entente oroszországi vállalkozása

London, december 19. Milner lord hadügyi államtitkár egy tudósító levelére válaszolva, a szövetségesek oroszországi eljárásáról kijelentette: Bizonyos lehet mindenki afelől, hogy a kormány legkevésbé sem gondol arra, hogy az angol katonákat akárcsak egy nappal is tovább hagyja Oroszországban, mint amennyire szükség van amaz erkölcsi köteleességek szempontjából, melyeket Anglia magára vállalt. Azt hiszi, hogy ez a vezérelve valamennyi szövetségesnek. Ha a szövetségesek azonnal elhagynák Oroszországot, akkor a barbárság, amely jelenleg az országnak csak egy részében uralkodik átterjedne az egész országra, beleértve Észak- és Közép-Ázsia hatalmas területeit. Ennek végső következményei sokkal nagyobb feladatot rónának az angol birodalomra, mint amekkora az a feladat, melyet Anglia most elvállalt.

oooooooooooooooooooooooooooo

850,000 korona tiszta haszon a városi erdőüzemnél

Száz öl ingyen fát házhoz fuvaroznak a szegényeknek

A városi erdőgazdaság ezidőszerint való vezetője, Bodor Gyula főerdőtanácsos ma terjesztette a városi tanács elé az erdőüzem jövő évi költségelirányzatát, amely fényes dokumentuma annak, hogy az erdők okosan befektetett üzemi költségek és helyes üzemvezetés mellett milyen nagy jövedelmet hozhatnak. Az elirányzat ugyanis közel egy millió korona tiszta hasznot helyez kilátásba, ami a városháza tartásában már olyan tétel, amely nagyban és pedig kedvezően befolyásolja azt a kedvezőtlen háztartási helyzetet, ami a városnál most uralkodik.

Bodor Gyula erdőfőtanácsos előterjesztése szerint 1919-re a városi erdők kezelésének bevételét 2530000 koronában, a kiadást 1680000 koronában irányozta elő, tehát a tiszta haszon 850000 korona. Beruházásokra 140000 koronát irányzott elő az erdőfőtanácsos.

A városi tanács elismeréssel fogadta az előterjesztést, azt magáévá tette s elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek is.

A tanács az erdőüzem költségelirányzatának tárgyalásával kapcsolatban fölhatalmazta az erdőfőtanácsost, hogy mindazoknak

az erdőüzemi termékeknek az árát, amelyeket eddig nem állapítottak meg, állapítsa meg ő. Így a szárszámnyél s kútágas fákat és egyéb műfákat ezentúl közvetlenül az erdőhivatalnál lehet megvásárolni.

Az erdészeti ügyekkel egyidőben Csűrös Ferenc dr. tanácsnoknak az újabb 50 öl ingyen tűzifa kiutalására vonatkozó közgyűlési határozat végrehajtása iránt tett előterjesztésére a tanács elrendelte, hogy a novemberben kiutalt 50 öl ingyen fa kiosztásával egyszerre ezt az 50 öl fát is sürgősen ossza ki a rendőrség. A fát fölívágva nyolcadolénként fogja a rendőrség az arra rászorult szegényeknek ingyen a lakására fuvaroztatni, aminek költségeire Rosta István főkapitány kezeihez 4000 korona előteget utalványozott ki.

Tömörülni a bolsevizmus ellen!

Lovászy miniszter fölhívása a polgársághoz

Budapesti tudósítónk táviratozza: A lipótvárosi függetlenségi és 48-as párt tegnap vacsorát rendezett, melyen az országos párt részéről Hock János elnök, Lovászy Márton közoktatásügyi miniszter, Abraham Dezső és Friedrich István államtitkárok voltak jelen.

A vacsora közben Lovászy Márton miniszter beszédet mondott. Nagy hibának tartja a csüggedést, amelyre szerinte nincsen ok. A külpolitikában ma egy kérdés dominál: a győzelmes entente idegengedése a kommunizmus iránt. Ebből következik, hogy ha hazánk jövőjét biztosítani akarjuk, a kommunista eszmékkel szakítanunk kell. Így jött létre a polgári társadalmi szervezésének gondolata. Az állásból folyó legnagyobb tekintéllyel, a hazafias magyar féltő gondiával mondja, hogy ha Magyarország néhány hét alatt nem tud egységesen ellenállni a bolsevizmus felforgató törekvéseinek, akkor elveszett. A bolsevizmus elleni szervezkedésnek általánosnak kell lennie, abban részt kell vennie az iparnak, a kereskedelemnek és a földművelésnek, ennek az alakulásnak azonban egy lépést sem szabad tennie a reakció felé, hanem a demokráciának kell diadalmasodnia.

A földmunkások és a földreform

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A közel tíz nap óta húzódó kormányváltás még mindig bizonytalanná teszi a helyzetet. A kormány stabilitását tudvalevőleg a munkástanácsnak a földreform ügyében elfoglalt álláspontja ingatta meg. A munkástanács egy írése az ingatlan javak teljes kommunizálását követeli, amivel a polgári pártok nem tudnak egyetérteni.

A feszültség mára jelentékenyen enyhült. Igen jól hatott Csizmadia Sándor földművelésügyi államtitkárnak a mai tanácskozáson kifejtett csillapító és kiegyenlítő szereplése. A munkástanács mérsékeltebb elemei ugyanis azon az állásponton vannak, hogy nem lenne helyes a földmunkások érdekei fölött olyan tanácsnak döntenie, amelyben a vas- és fém-munkások viszik a vezető szerepet. Emlékeztetve a tárgyalások során máris kifejezést nyert az a tendencia, hogy a földreform gyakorlati kérdésének megvitatását az agrárképviseletek nagygyűlésére kell bízni.

Ilyenförmán remélhető, hogy a békés megegyezés néhány nap alatt létrejön a magántulajdon elvének feldőlése nélkül, ami viszont lehetővé teszi, hogy a kormányzásban résztvevő pártok között fennálló ellentétek elsimuljanak és a kormány mai összetételében együtt maradjon.

Közellátási ügyek

00

Debrecen cukorszükségele biztosítva van. A közellátási hivatal az elmúlt napokban 8 és fél vagon cukrot vett át s így a lakosság cukorszükségele hónapokig biztosítva van.

16824 pár zokni. A debreceni Nemzeti Tanács Hajduböszörményben a Pamut- és kőszövőgyár tulajdonában levő 1402 tucat zoknit foglalt el, amelyeket Debrecenbe hozatott és itt a különböző szervezetek és fogvasztási csoportok útján hoz forgalomba. A 16824 pár zoknit páronként 1 korona 89 fillérért vették át és azt páronként 2 korona 50 fillérért árusítják.

Burgonya a közalkalmazottaknak. A közalkalmazottak beszerzési csoportja értesíti tagjait, hogy Kisvárdáról teljesen fagymentes téli pakolás mellett ezen a héten 15 vagon burgonyát érkezik, melynek kiosztását még a megérkezés napján meg fogjuk kezdeni. Felhívja tagjait, szíveskedjenek szákokról és fuvarról föltétlenül gondoskodni és burgonya szükségletüket a kiosztás alkalmánál elvinni, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a csoport az egész burgonya mennyiségét a városi közellátási hivatalnak átadni, mely esetben a tagok teljesen burgonya nélkül fognak maradni, miután az országos burgonya központ a burgonya jegeyeket nem küldi vissza.

Tudatja továbbá tagjaival, hogy tekintettel azon nehézségekre, melyeket az a körülmény idéz elő, hogy a tagok sem szákot, sem fuvart nem moznak magukkal, a liszt kiosztására nézve megállapított sorrendet meg kellett változtatni. Ennek folytán az évi liszt az 1 és 2 tagú családok részére a pénzügyi palotában levő raktárból, 2 családtagon felül az 1. számú főposta épület 2-ik udvarán lévő fővámhivatali raktárból fog kiadatni a következő sorrendben: december 20-án 1—400 számig, 21-én 401—550, 23-án 551—700, 24-én 701—850, 27-én 851—1000, 28-án 1001—1150, 30-án 1151—1300, 31-én 1301—1450, Január 2-án 1451—1600, 3-án 1601—1750, 4-én 1751—1900, 7-én 1901—2050, 8-án 2051—2200, 9-én 2201—2350, 10-én 2351—2500, 11-én 2501-től végig. A liszt kiosztás naponként d. e. 8 órától d. u. 1 óráig tart.

Ismételn kéri a togoakat, hogy szákokról és fuvarról okvetlenül gondoskodjanak.

Kibővítik a városi teigazdaságot. A közellátási bizottság Csontos László igazgatónak, a városi teigazdaság vezetőjének előterjesztésére és fölvilágosító jelentésére, valamint a munkásképviselek és a Nemzeti Tanács pártoló állásfoglalása alapján kimondta, hogy előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy a városi teigazdaságot a lehető legnagyobb mértékben fejlessze és áldozatokat sem kímélve bővítse ki, mert bebizonyosodott, hogy csak a városi teigazdaság és központi kezelés tudja Debrecen teire szoruló lakosságát tejjel ellátni. Annál nagyobb szükség van erre, mert a tejtermelőkkel minden érvvel és büntetéssel sem lehet bírni. Csontos László igazgató a nyert felhatalmazás folytán már meg is tette a szükséges előkészületeket és a városban felállítandó három városi tejelosztó részére a szükséges helyeket biztosította.

A tejkérdéssel kapcsolatban a városi közellátási hivatal intézkedett, hogy a Haditermény Részvénytársaság által rendelkezésére bocsátott 2000 tejpört a vendéglősök és kávéások kapják meg.

A só újabb maximális ára. Zöld József tb. városi tanácsnok a közellátási bizottság felhatalmazása alapján a só kilónkénti maximális árát a mai naptól kezdődőleg a következőleg állapította meg: kősó a nagykereskedő raktárában 50, a viszonteladónak száknélkül 43 fillér, kősó a viszonteladónál 50 fillér, darált asztali só a nagykereskedő raktárában a viszonteladók részére száknélkül 48 fillér, darált asztali só a viszonteladónál 56 fillér. A kereskedők a csomagoló papír és zsineg árában a papírba helyezett áru kilója után 4—4 fillért felszámíthatnak. Nincsen

helye a felszámításnak ha a vevő csomagoló papírt és zsineget ad a csomagoláshoz. A nagykereskedők a közvetlen fogyasztók részére só nem árusíthatnak. A közvágóhid, a beszerzési csoportok és a hentesek viszonteladónak tekintendők.

Petroleumot kért a közellátási bizottság. Az elmúlt héten 18,000 liter petroleumot kapott a debreceni közellátási hivatal, amely azt azonnal forgalomba hozta. Miután a meg nem érkezett mennyiségek folytán Debrecen közönségét így is veszteség érte és nélkülözni volt kénytelen, a közellátási bizottság intézkedett, hogy Sátoraljaihelyről még 100 métermázs, vagyis mintegy 10—12 ezer liter petroleum érkezék Debrecenbe.

Árdrágítók kényszermunkán

Békeárak a szerb parancsnokság alatt

Nemzeti érzésünk fájlalja ugyan a délvidek szerb megszállását, de egy igazságot eltagadni nem lehet a szerbektől: az árdrágítók szemben megtalálták a legjobb és leghatékonyabb remediumot. Nem sokat purpárléznak velük, nem sokat pénzbüntetgetik őket, még csak le sem zárják, ami végeredményében a köz terhére megy, mert közöltségen kell lakást, fűtést és élelmet adni a kötni való árdrágítóknak, sőt közöltségen őriztetni is. Egyszerűen azt csinálják, hogy aki árdrágít, elviszik Szerbiába kényszermunkára. Egyszerűen kitalálták a bácskai árdrágítók számára az európai deportációt kényszermunkára. Valóban a leghatékonyabb szerb. Kár, hogy a magyar hatóságoknak ez nem állott rendelkezésére, hogy nem találták ki a háborús árdrágítók ellen. Egy párat Debrecenben is föl lehetett volna használni a halápi, a guti erdőn fakitermelésre. Bizonyára kevesebb lett volna az országban az árdrágító és több volna most a tüzelőfa.

Egyébként is meg kell alapítani, hogy a szerbek a közrendészet terén radikálisan járnak el. Most jött haza a Bácskából egy debreceni ember, aki a következőket mondta el:

A megszálló szerbek nagyszerű rendet tartanak. Igaz, hogy egy kicsit radikális eszközökkel. Előzékenyek, de rendszabalyaik szigorúak, viszont kétségtelen, hogy a nyomoron tudnak segíteni. Így a szerb katonai parancsnokság elrendelte, hogy este 6 óra után senkinek sem szabad az utcán járni. Akit elesipnek s igazolása nincsen, 25 börtönt nap. A rendtartó csapatok legnagyobb része komitácsi, csak a tisztok valók reguláris csapatokból. A komitácik pedig félelmesek. A mellén keresztül jobbról-balról töltésekkel teletűzdelt löszerszaagok, a hasukon nagy bőrv. benne erolverek és nagy, széles kések, a csizmába is beleszurva egy hatalmas kés. Marcona emberek. Senkihez sem szólnak, de ki is kerüli őket mindenki. Senkit sem bántanak. Tiszteik figyelmesek, udvariasak. Van köztük sok tiszt, aki magyar hadifogságba tért haza Szerbiába. Ezek legtöbbie jó helyeken volt, jól bántak vele és most kötelességének ismeri a magyar lakossággal szemben viszonyzni lehetősége szerint a jószágot.

A szerb katonai parancsnokság rendeletet adott ki, amely az élelmiszerek árát szabályozza. A rendelet egyenesen békebeli árakat állapított meg. Így például a következő árakat állapította meg: Egy kiló liszt 40 fillér, egy liter bor nagyban 70 fillér, egy kilogram marhalus 2 korona, egy kiló sertésus 3 korona, egy kilo zsír 5 korona, Irigylésreméltó árak. A szerb főparancsnokság — úgy látszik — minden magyar árvizsgáló és ármegállapító bizottságot lefőz.

És mindezek fölött áll az árakra vonatkozó rendelkezés szankciója, ami — amint már jeleztük — az, hogy azt, akit árdrágításon érnek, minden más büntetés helyett Szerbiába viszik ki kényszermunkára. Azt hisszük, nem akad a szerb megszállott területen árdrágító.

határoz és a de megszám remi ta zásra l Tudval nácshoz szőlítés 22-én v nagygy nak oda magyar E t egész H minden hogy a venni. A c pon tart dr. Erd az e h gyűlésre rializmu képvisele dr. Ja dr. és T egyszerű lönösen testvére gyobb s sok P e tesné) j 249.) A hatati lap tenni. A k gesen j és közs és igen nap Deh meniene intézkec fogadják

határoz és a de megszám remi ta zásra l Tudval nácshoz szőlítés 22-én v nagygy nak oda magyar E t egész H minden hogy a venni.

A c pon tart dr. Erd az e h gyűlésre rializmu képvisele dr. Ja dr. és T egyszerű lönösen testvére gyobb s sok P e tesné) j 249.) A hatati lap tenni.

A k gesen j és közs és igen nap Deh meniene intézkec fogadják

biztos-fő debrece

szék me térium delete é csapatte férfiak válasza u. u. 3 jelenjen sége.

A Csok dást biz még a nyok k alapító pett ala rik. Ált kab, dr. Csáthy ván, Er Goldber Béla, dr Sándor, várad). Flódy B dr. Jaka vács Jó lós, Kur nár Ern dr. Nag nos, dr. Imre, d Szikszó

HIREK

Debrecen és Hajdumegye Erdélyért

A gyulafehérvári román nemzetgyűlés határozata, valamint Erdély, a 26 vármegye és a demarkációs vonalon innen fekvő részek megszállása ellen A páthy István dr. egyetemi tanár, Erdély főköormánybiztosa tiltakozásra hívta föl egész Magyarországot népet. Tudvalevően minden magyar Nemzeti Tanácshoz, így a debrecenihez is távirati föl-szólítást intézett, hogy a Kolozsvárott e hó 22-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó nagygyűlésen vegyenek részt, illetve haszna-nak oda, hogy azon minden magyar város és magyar község képviselője vegye részt.

E távirati föl hívásra egész Debrecen és egész Hajdúvármegye népe, minden városa és minden községe megmozdult és bejelentette, hogy a nagy tiltakozó népgyűlésen részt akar venni.

A debreceni Nemzeti Tanács tegnapi napon tartott ülésén tárgyalta A páthy István dr. Erdély főköormánybiztosának meghívását az e hó 22-én Kolozsvárott tartandó nagygyűlésre és elhatározta, hogy a román imperializmus elleni tiltakozásul álláspontjának képviselőit maga kebeléből Lencz Géza dr., Jakabovits József dr., Pethő Pál dr. és Toroczka J. Osváld tagokat kiküldi, egyszersmind felkéri a város lakosságát, különösen az itt tartózkodó erdélyi és székely testvéreinket, hogy a küldöttséghez minél nagyobb számban csatlakozzanak. Csatlakozások Pethő Pál dr. kormánybiztos helyettesénél jelentendők be. (Városháza. Telefon 249.) A különvonat indulásának idejét a szombati lapokban fogja a Nemzeti Tanács közzé-tenni.

A kormánybiztosi hivatalnál már tömegesen jelentették be Hajdúvármegye városai és községei csatlakozásukat a küldöttséghez és igen sok hajdumegyei kiküldött már holnap Debrecenbe érkezik, hogy innen együtt menjenek Kolozsvárra. A kormánybiztosság intézkedett, hogy a kiküldötteket a vasutnál fogadják.

Kinevezés. Handler Gyula kormánybiztos-főispán Csörsz Károly dr. orvost a debreceni közpórházhoz orvossá nevezte ki.

A debreceni katonatanács és esküdt-szék megalakítása. A magyar hadügyminiszteriumnak 32204 elm. karh. 1918. sz. körren-delete értelmében a helyőrségen levő összes csapattestektől a már megválasztott bizalmi férfiak a Katona Tanács és esküdt-szék megválasztása céljából e év december hó 21-én a. u. 3 órakor a városi közgyűlési teremben jelenjenek meg. A volt katonatanács elnöksége.

A Csokonai-kör újabb alapító tagjai. A Csokonai-kör iránti érdeklődést és vonzó-dást bizonyítja az a kedvező jelenség, hogy még a háború folyamán, a mai nehéz viszonyok között is számosan léptek be a körbe alapító tagokul. Az 1918. év folyamán belép-tett alapító tagok a következők: Aczél Hen-rik, Általános Forgalmi Bank, dr. Bárdos Ja-kab, dr. Bay András, dr. Benedek János, dr. Csáthy Dezső, Domán Miksa, dr. Ecsedi Ist-ván, Emerich Zsigmond, dr. Gábor Jenő, Goldberger Adolf, dr. Goldmann Ármán, Glück Béla, dr. Grosz Pál, dr. Farkas Ignác, Fenyő Sándor, Frankl Andor, Fráter Barna (Nagy-várad), dr. Fráter Imre, Hajnal Samu, dr. Hódy Béla, Hegedűs Sándor, dr. Horogh Pál, dr. Jakabovits József, dr. Jóna Odón, dr. Kovács József, Kronovitz Ignác, dr. Kun Mik-lós, Kurz D. Dezső, dr. Magyar Simon, Mol-nár Ernő, Molnár József, dr. Nagel Zsigmond, dr. Nagy Zoltán, Lukács Vilmos, Pápay Já-nos, dr. Pröhl Vilmos, Reich Viktor, Sándor Imre, dr. Schwarcz Artur, Sinka Sándor, dr. Szikszói Szabó László, Szilágyi Jenő, dr. Ta-

mássy Géza, Tóth Aurél, dr. Turter Ignác, Zöld József. Ezek közül többen nem a legki-sebb alapító tagsági díjjal, 50 koronával, ha-nem 100 koronával léptek be.

A bírák és ügyészek sérelmei. A Sze-geden megalakult Bírák és Ügyészek Szövet-sége, mely szövetségnek a célja a teljes bírói függetlenség sürgős megvalósítása és meg-óvása, ennek keretében felmerült sérelmek megvizsgálása és azok sürgős orvoslásának előmozdítása, országosan szervezkedik. E cél elérése végett törvényszéki székhelyen-ként alakítja meg a szövetséget és egyúttal memorandummal fordult a magyar igazság-miniszterhez, amely memorandumban tüze-tesen kijelöli azokat az irányelveket, melyek alapján a teljes bírói függetlenség intézményes-uton, törvényben biztosítva lenne. Programja a teljes autonómia, a mai minősítési rendszer eltörlése, a fokozatos automatikus előlépés, a címek és jelleg megváltoztatása és a külön bírói és ügyészi status. Kívánja, hogy a kény-szer nyugdíjazásoknál az eddig élvezett pótlékok teljes egészében beszámíttassanak, a kilátásba helyezett fizetésrendezés reánk is terjedjen ki. Kívánja, hogy a szövetség min-den, a kar egyetemét érintő vagy ezzel von-nakozásban álló törvény előkészítésénél ki-küldöttjei után meghallgattassék. Tiltakozik az ellen, hogy róluk, de megkérdetetésük nélkül határozzanak. Hirdeti, hogy a megü-hedött független Magyarország alkotmányá-nak legerősebb pillérei a teljes bírói függet-lenség. A politika teljes kizárásával való szer-vezkedés központja a bírák és ügyészek sze-gedi szövetsége, melynek elnöke Nagy Zoltán bíró, titkára dr. Dettre Pál államügyész, kik bárkinek készséggel adnak felvilágosítást, küldenek alapszabályt és memorandumot.

A lupényi szénbánya termését megie-lezzük Romániával? Nagyszébenből jelentik: A salgótarjáni szénbánya részvénytársaság biztossága tárgyalásokat folytat a románok-kal Nagyszébenben a petroszéni szénbánya termékeinek felhasználása ügyében. Hir szer-int a Magyar Általános Hitelbank már meg is állapodott a románokkal olyképpen, hogy a lupényi szénbánya készletének felét Magyar-ország, felét Románia kapja.

Állam és társadalom címen mély gon-dolatokban gazdag előadást tartott Markovits Lajos dr. tegnapi este az ipartestület nagyter-mében. Rávilágított arra, hogy az államok harca után most a társadalmi osztályharc indult meg. Tömören magyarázta az állam és társadalom fogalmát, alkotó elemeit, tényezőit, kifejtette a vallási dogmák, az „egy-vallás” jelszavának évszázados lenyűgöző uralmát és a nemzeti eszme és a „népek önrendelke-zési joga” belső ellentmondásait és az utóbbi helyességét. Meltatta a történelmi materializ-mus és osztályharc jelentőségét és éles tiszta képből tárta fel azt, hogy az eddigi vallási, kaszt és államerköles helyébe a munkaer-kölesnek kell lépnie, amikor a megítélés alapja a végzett munka lesz, nem pedig az, hogy ki melyik nemhez, felekezethez, nem-zetiséghez, vagy osztályhoz tartozik. Ezért kell minden proletárnak (szellemi és kézi munkásnak) a szociáldemokrata párthoz csat-lakoznia. Pilantást vetett a tulajdon fejlődé-sére és felkérte a jelen volt nagy közönséget, hogy hirdessék a megriadt polgárság köré-ben azt az igazságot, hogy a szociáldemokr-ácia nem anarchiát akar, hanem a társadalmi fejlődést vizsgálva, fokról-fokra akarja a ki-zsákmányoló tulajdon megszüntetni, nem pedig a tulajdon kiirtani. Idézte a „kommun-ista kiáltvány” idevonatkozó részét, mely szerint a tulajdon állandó történelmi változás-nak van alávetve, s amint megszűnt a rab-szolgaság, az ösiség, a hűbéri tulajdon, ugy-ma meg kell szüntetni a kapitalista, kizsák-mányoló tulajdon, de nem magát a tulajdon-t. Markovits Lajos dr. renkívül tanulságos elő-adását a közbeeső ünnepek miatt csak 1919. január hó 2-án folytatja.

Megnyílt a modern berendezésű kal-apos műhely Piac-utca 9. (Bika-szálló mel-letti) ahol férfi, női és gyermek kalapok tisz-títását és átférfalását pontosan teljesítik. — Üzemvezető Kósa Lajos.

Bolsevik-tüntetés Budapest. Buda-pesti tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt 11 óra tájban egy pár száz főnyi tömeg verődött össze a képviselőház előtt, többnyire foglal-kozás nélküli munkások, akikhez Nánási György kommunista tendenciájú beszéde-t intézett. A tüntetők lassan a Visegrádi-utca 13. számú házban levő Vörös Újság című lap szerkesztősége elé vonultak, miközben vörös zászlókat lengettek, a Marsellaisét énekelték és éltették a szociálista köztársaságot. A lap szerkesztőségének ablakából két kommunista agitátor és egy horvát-szerb kiküldött be-szédet intézett a tömeghez, hogy a proletár munkásság nem lehet elégedett a mai állam-formával és a köztársaság eddigi eredményei-vel, ők tovább mennek, kommunista köztár-saságot követelnek, melyben minden polgár egyenlő vagyoni és munka-viszonylatban él-hessen. A tüntetők ezután a nyugati pályá-ndvar felé vonultak, melynek környéke fő-jéske most a bolsevik agitációnak, itt az-után lassan szétszéledtek. Rendzavarás nem történt, a rendőrség különben erős karhatal-mat tartott készenlétben.

A debreceni vasutasok szervezkedése. A Magyarországi Vasutasok Szövetsége e hó 22-én vasárnap délelőtt 9 óraakor a Bika-szálló nagy termében tartja alakuló közgyű-lését. Tárgysorozat: 1. Az eddigi szabadszer-vezet beszámoló működéséről. 2. A legális vasutas szakszervezet tisztviselő karának megválasztása. A szakszervezet vezetősége felhívja a vasutas elvtársakat, hogy az ala-kuló közgyűlésen okvetlenül és mindnyájan jelenjenek meg.

Forradalmi fizetésrendezés a kolozsvári színháznál. A nagy vihar, mely az egyes szín-házak berkeiben a forradalommal együtt ki-tört, a kolozsvári Nemzeti Színháznál ült el legkorábban. Ott Janovics Jenő dr. szinigaz-gató maga szólította fel a személyzetet, hogy válasszanak kebelükből bizalmtestületet s mihelyt ez megtörtént, közölte velük, hogy helyzetükön javítani akar, tehát december el-sejétől visszamenőleg minden bevált karda-losnőnek és kardalosnak havi 650 korona lét-minimumot állapít meg, ezenfelül a sajtóából fedezi valamennyinek nyugdíj-, tagdíj, beteg-segítő járulékat és adóit, a kardalosnőknek fizetésük 30 százalékat külön ruhapótlék gyanánt fizeti s a vasár- és ünnepnap délutáni előadásokért mindenkinek egy napi fizetését külön díjként adja. Ugy, hogy ma a kolozs-vári kardalosnak 10000 korona, a kardalos-nőnek 12000 korona az évi fizetése. A magán-szereplők létminimumát is megállapította az igazgató havi 700 koronában s minden ma-gánszereplőnek a szeptemberben megadott 50 százalékos drágasági pótlékhoz most újabb 25 százalékos pótlékot adott, ezenfelül a nők-nek 40 százalékos ruhapótlékot állított be fi-zetésként s valamennyinek az adóit, nyug-díját s egyéb járulékat magára vállalta. — Megmaradt továbbá a túlföllépő díjak rend-szere s az ünnepnap délutáni előadások után a teljes napidíj fizetése. Mindennek a tetejébe pedig minden tag egy öltözet ruhát s egy pár cipőt is ajándékként kapott a színháztól.

A hadirokkantak, özvegek és árvák debreceni egyesülete közli az érdekelteket, hogy a beiratkozások a tegnapi nap folya-mán (Kossuth-u. 11. sz. alatti helyiségben) megkezdődtek. További beiratkozások ugyan ott d. e. 9—12-ig, d. u. 2—7-ig elfogadtainak. Kérjék bajtársainkat, hogy beiratkozás vé-gett saját érdekükben minél előbb jelentkezzenek.

Karácsonyfadíszek nagyban és ki-csinyben óriási választékban kaphatók Aczél modern antiquáriumban.

Karácsonyi és újévi képeslapok, kalendáriumok és díszes fali naptárak nagy választékban kaphatók Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében. Viszonteladónak árendedmény.

Karácsonyi album, Rózsavölgyi-féle, 11 operette, 15 kabaré és orfeum dal, 12 magyar nóta és műdal tartalommal már megjelent. Ára 14 korona és 10% felár. Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében.

Mikszáth Almanachja 1919. évre megjelent és kapható Aczél modern antiquáriumban.

SZÍNHÁZ

MŰSOR

Csokonai-színház

PÉNTEK: Kőszivü ember fiai. B) bérlet.
SZOMBAT: Kőszivü ember fiai. C) bérlet.
Délután: Szabin nők elrablása, vigjáték.
VASÁRNAP: Este: Kőszivü ember fiai (II).
Délután: Hejehuja báró, operett.

Vigszínház

PÉNTEK: Kóristalány.
SZOMBAT: Délután: Nebántvirág, operett.
Este: Kóristalány.
VASÁRNAP: Délután: Szabin nők elrablása.
Este: Kóristalány.

A Kőszivü ember fiai. (Második rész.)
Jókai dramatizált mesterművének első fele meglehetősen kevés reményt hagyott meg számunkra a folytatás várható értékét illetően. Reményteljes várakozásunkban bizonyos fokig kellemesen csalódtunk, ami azonban ismét nem a hideg és szertelen dramaturgnak, hanem magának a ragyogó kedélyű magyar mesemondónak, Jókinak tudható be-

érdemül. A regény második fele annyira telítve van eseményekkel és aktivitással, hogy itt már Hevesi sem tudott sokat rontani. A mű így nem téveszthette el hatását és a mese drámaisága, mely önként kínálkozik színpadra, a mi közönségünket is magával ragadta. Az előadás is jelentékenyen magasabb színvonalon állott a multkorinál s így a bemutató sikeréhez a színészek igyekvő munkája is nagyban hozzájárult. Különösen áll ez Kiss Ferencről, aki érzéssel teljes játékot produkált, Markovics Margitról, aki életet és idegeket vitt bele szerepébe és Egyed Lenkéről, kinek alakítása kiforrott művészi készségre vallott. Jó volt még Szigeti Ida és Szabó Gyula, kisebb szerepekben Nagy Jenő, Székely Gyula és Zilahy. A rendezés is becses munka volt. A közönség egész felvonásközön kereszttül taposolta a szereplőket.

A színházi iroda hírei. Vigszínházban a Kóristalány. Ma és holnap este kerül színre a szezon legnagyobb sikert aratott operettjüdjönsága, a Kóristalány. Kőszivü ember fiai II. rész. A Csokonai színházban ma B) bérletben a Kőszivü ember fiai II. része kerül színre. Szombaton délutáni előadások. Szombaton délután félég órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal a Csokonai színházban a Médi operett, — a Vigszínházban a Szabin nők elrablása című mulatságos vigjáték kerül színre. — Vasárnapi előadások. Vasárnap a Csokonai színházban délután a Dolovai nábob leánya színmű, este a Hejehuja báró operett, — a Vigszínházban délután a Nebántvirág operett, Honthy Hanna felléptével, este a Szabin nők elrablása vigjáték kerül színre.

Magnus, a néger óriás főszereplésével „A földalatti szindikátus” című ötfelvonásos kalanddrámát mutatja be ma közkívánatra az Apollo.

Nordisk műsor az Urániában. W. Psilander, az elhunyt nagy művész egyik legjobb alkotását mutatja be ma az Uránia, „A becsületen” című négyfelvonásos drámát.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szőlő 2 korona, minden további — 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szőlő 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kívér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt,

brillántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árrban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Maczkókoma

utazásai, mindenféle képes mesekönyvek kaphatók Harmathynál.

Singer

rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszervész, Széchenyi-utca 1.

Rikkancsok

azonnal felvétetnek a kiadóhivatalban.

Fajalma

kicsinyben és nagyban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály ref. lelkésznel Tiszabecsen, Szatmár m.

Eladó ház

A főtérhez és vasúthoz közel nagy jövedelmet hajtó bérház, mely áll 4-4 szobás utcai és 4 rendbeli udvari lakásból, melyből 2 szobás lakás azonnal, 4 szobás pedig februárra elfoglalható. Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Aktuak

törött aranya, ezüstje, ékszerje, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Békabérház 3.

Kifutó tin

13-16 éves tin felvétetik egész könnyű munkára a kiadóhivatalban.

Különféle cégtábla

és egy üvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Lapkihordó

szszonyokat jó fizetéssel felvevő a kiadóhivatal. :: ::

Hol lehet legolcsóbb s legszebb s legcélszerűbb

karácsonyi
ajándékot
vásárolni?

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyv-, papir- és műkereskedésében

PIAC-UTCA 34. SZ.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Az üzletben is megtekinthetők vételkénszer nélkül.

LEGOLCSÓBB, mert már néhány koronáért igen szép ajándékot vásárolhatunk a mai drága világban is gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt.

LEGSZEBB, mert egy szép könyv a gyermeknek, egy szép doboz levélpapír vagy egy szép kép — elismert festők reprodukciói — diszkeretekben, vagy egy-egy remek porcellán és fayence és majolika dísz tárgy, asztali villanylámpa, stb. aránylag olcsó pénzért szerezhető be.

LEGCELSZERÜBB, mert jobb, célszerűbb ajándékot a gyermeknek egy-egy jó könyvnél, szép levélpapírt, dísz tárgyat a felnőtteknek nem vehetünk.

Könyvek, ifjúsági iratok díszes s olcsó kötésekben.

Remek levélpapírok, u. n. családi dobozok, óriási választékban.

Levelezőlap, fényképalbumok, emlékkönyvek plüss-, bőr- és vászonkötésekben rendkívül sokféle kiállításban.

Imakönyvek református és katolikus, valamint református zsoltárok is rengeteg sokféle kötésben.

Festék dobozok, bélyegalbumok,

Remek, szebbnél szebb műtárgyak, tintatartókészletek, fayence, majolika, márvány s porcellánból.

Képek pompás keretekben már 24 koronától kezdve.

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV. TÁRSASÁG
könyv-, papir- és műkereskedése Piac-utca 34. Főposta mellett.